

763
0309045479

✓

2 Decembris 1874

L. V. B.

847.

Baltà Rose

28

un

a b i E i r o p e e f d h i .

A

6385

Stahsst is Amerikas mescheem,

Io latwifti tulkejis

Lappas Mahrtinsch.

Alpgabdajis H. Allunans.

5348
Mitt

Jelgawâ,

drukats vee Zahna Wridrika Steffenhagen un dehla.

1983

Nozensens atwehlehts. Nihgå, 23. September 1874.

Pärb. 23viii79 pp

I.

Lewis Plumers un Jaks Dunders bija diwi medineeki, tas wairak gadus Kanadas meschöss apfahrt blandijahs un no sawa medijuma pahrtika. Kabdä beesa preeschu meschä, fur zaur kohkeem gandrihs newareja zauri sprauftees, wiai bija kabdu laiku apmetuschees. Wiau buhda bija tikai wirssemes ustaits jumts, no foku sareem, ar kuhlu (fakaltuschu sabli) un fuhnahm pahrlahts.

Buhdas widü dega gaisch uguns, pee kura pajauns wihrs sehdeja, fursch arweenu uguns-kuram skaidas un faufus farus usmeta. Starp wina zeleem stahweja flinte, wina ne kad truhfdama beedrene, jo winam nebija tikai no svehreem ween, bet ari no eenaidigeem Indianeescheem ko bihtees. Winsch bija noopeetnäs domäs eegrinis, bet usmeta tomehr ar weenu azis us buhdas durim, zaur kuhlm wareja us tuhweem ar fneegu pilneem preeschu kohkeem issfatitees.

„Kut gan Jaks paleek?“ winsch runaja pee fewis pafusu; „winam wajadseja jau sen atpakał buht, jo tas naw nemas grubti, lahzi atraast un noschaut.“

Tagad winsch dserdeja tablumä flintes schahweenu. Winsch uszehlahs stahwu, kahra flinti plezds, usmeta uguns-kuram no jauna malku un ifgabja is buhdas, farou beedri usmelleht. Us to puši eedams, fur schahweens bija atskanejis, winsch pasuda drihs aif kohkeem.

Tik libds, ka winsch bija aifgahjis, kabds Indianeets eenahza buhdä un apsehbabs yee uguns-kura. Kad winsch bija brihtinu sildijees, tad winsch fahla buhdas eefschpuſt apskatibt. Winsch eeraudsija buhdas dibenä pulku svehru abdas, kuraß buhdas ihpaschneekeem tik ilgi par guku weetu dereja, samehr tahs tika pahrdotas.

„Es waretu tahs libds paarem.“ winsch nurdeja apassch fewis, „un wini newaretu manas yehdas atraast. Bet es ne-efmu wiß ahdu dehl atnahjis, het tadehl, lai

waretu tos baltos isnibzinaht, kas muhsu meschōs apmetuschees."

Pee lahda staba karajahs medineeka naschi, kuri bija karā no Indianeefcheem atnemti. Pehz weena no teem Indianeets issteeva sawu rohku un fazija: „Tas peeder man, Lewis Plumers ir to man nonehmis, kad mehs tur needrajā kahwamees; bet Melnais Chrglis to glabahs un nelaus wairs atnemt.“

Pee buhdas greesteem karajahs lahtschu schlinki. Melnais Chrglis nogreesa no teem fahdu gabalu ar medineeka naši un rihweja nogreesto weetu ar pelneem, lai buhdas ihpaschneeli nemanitu, ka lahds ir winu buhdā bijis. Tad winsch pazehla swehru ahdas un atrada apalsch tahm masu muzinu ar schaujamo vulveri, kuru winsch faldi fmaididams pancehma.

„Mehs winus nonahwesim ar wian paschu fibenashli,“ winsch fazija. Tad winsch isurba buhdas dibenā masu zaurumu, tik leelu ka zaur to waretu flintes stobri eebahst. Kad winsch bija to padarijis, tad winsch apfatiya zaurumu labi no ahrpuses un eestedsabs ahtri meschā. Wina pehdas tika no krisdama sneega drihs ween apfegtas.

„Lewis Plumers atrada sawu draugu Jaku Dunduri lahda klajumina mescha widū, labzi dihrajot un tam eekshas isnaemot.

„Labi, ka tu nahz.“ Jaks sauza winam preti, „es weens pats nebuhtu spehjis scho leelo swehru us buhdus aisssteep!“

„Man bija dehk tewis ruhpes,“ Lewis atbildeja, „jo Melnam Chrglam un winas beedreem newar ustizeht. Winsch newar to skahdi, ko mehs winam padarijuschi, aismirst, un es domaju, mehs daritu labi, ka mehs no schi argabala us zitureeni aiseetu. Swehri ari paleek te jau retaki.“

„Tahdas paschas domas ir jau ari zaur manu galwu gahjuschas,“ Jaks atbildeja, „jo jau daschas deenas tas ūzoditais Sarkanais gluhnē us mumē us katra soka.“

Wini bija ar sawu darbu gatawi, bahsa sawus nascus makstis uswehla labzi us fahdu kuplu soka faru, uru wehjisch bija nolaujis un wilka sawu medijumu us buhdu. Lai gan laiks bija pa widam aufsts, tad tomehr

wineem welkot fweedri tezeja gat waigeem, jo labzis bija tik leels, kahdu wini reti bija redsejuschi.

Wini fagreesa buhdā sawu medijumu gabalōs un pakhra pee greesteem, lai duhmōs salstu. Treknako gabalu Lewis lika us dseleses plahti, lai us uguns-kura zeptu.

„Draugs,” Lewis Plumers fazija, „jau kahdus preez-padsmīt gadus mehs blandamees pa Kanadijas mescheem un vanesam negaisu un breefmas, bet mehs ne-esam wehl ne ko samantojuschi. Sameditas swehru ahdas mumus jayahrdod var schaujamo yuliveri un lodehm, un mehs esam tik nabagi, ka tik ko spehjam few wajadfigahs drehebes apgahdaht. Kad es no sawa tehwa aishbehsu, tad manam garam rahdijahs daschadi bagatibas-tehli un es zereju wisu masaki ka kahds prinjis bagats us tehwijsu pahreit.”

„Nu,” Jaks atbildeja, „wehl ir ar weenu laiks, kaut ko samantot. Mehs tak esam brihwu wibri un waran katra stundā sahkt us Kaliforniju eet, seltu rakt. Es, kas breefmas un daschadus veedsihwojumus mihkoju, waru ar tahdu mescha-dsihwi glujschi meerā buht. Un man naw ori tehwijsa ne weena radineeka nedī kahda mihtodama sirds.”

„Bet es,” — Lewis fazija smagi novuhsdamees.

„Nu tu? Waj tad tu nemiblo brihwu dsihwi?”

„Sinams. Jaks, bet ta sirds-apjina, ka es no tehwa un mahtes aishbehsis, sahk mani katra deenā wairak možiht un mana sirds neatradibz pirms meeru, lamehr buhfchu atkal vee wineem pahrgahjis. Zif dauds ašaras wini buhs no ta rihta raudajuschi, kad wini manu gultu tufschu atrada?”

„Domasm pa vreefschu us labtscha zepeti.” Jaks atbildeja. „Pehzak, kad muhsu issfalkums buhs pahrgahjis, waresim tahłak runaht.”

Lewis skatijahs labu brihdi uguni, bes ka bhubtu kahdu wahrdu runajis. Kad zepets bija gataws, tad wiñsch gabja pebz nascha, ar kuru wini mehdsu ar weenu zepeti fagreesi.

„Melnā Ehriga nasiis naw wairs sawā weetā atrodams,” wiñsch fazija; „waj tu ne-est to kur zitur nolizis?”

„Ne,” Jaks atbildeja. Wini mekleja pebz nascha va wisu buhdu, bet ne-atrada. Weenu brangu nasi meschā

pasaudeht, nebijsa wiš masa ſkahde. Wixi bija tapebz ehdot gluſhi nemeerigi un pajehlahs ar weenu to no jaunu meklebt. Tē us reis wini eeraudsija pēe weena ſchlin-ka jaunu greejumu, kaut gan tas bija ar pelneem eerih-wets.

„Kahds ir muhsu buhdā bijis,” wini fazija abi reisā un tapa jo wairaf nemeerigi. Kursch tas wareja zits buht, ka kahds Indianeets? jo zitu balto medineeku ne-bija tajā apgabalā, un kad tomehr kahds iſſalzis baltais buhtu tur bijis, tad wintsch nebuhtu pirms aifgahjis, ka-mehr buhdas ihpaſchneeki pahrnahſ.

Pehdigi Lewis atrada, tahtak mekledams, zaurumu buhdas dibenā un rahdijs to fawam draugam. Wini if-truhkahs loti, jo nu wina nomanija, ka Indianeefchi bija nodomajuſchi winaus gulot zaur peeminetu zaurumu no-fhaut,

Lewis fratija, fawu pulwera-raqu, un kad tas gam-drihs tuſch bija, tad wintsch pajehla fwehru ahdaſ un grieveja to no jauna veepildiht.

„Pulwers ari vanemts!” wintsch iſſauzahs lihla bah-lumā pahrwehrtees.

Jaks negrieveja to tizebt, kamehr bija vats pahrleezinajees, ka wina draugs bija pateesibu runajis.

Pa tam nafts bija usbrukuse un ſedſa meschu ar fa-wu tumſchu apſegu.

Kamehr wini prahtoja, kahdā wihsē pret eenaidneefkeem tureteees, kahda jauna ſlaika Indianeete varahdijahs buhdas duris. Abi draugi greesa flintes ſtobru galus winai preti, bet wina nahza droſchi tuhwaki un fazija: „Lewi, waj tu Balto Roſi wairs nepaſibſti?”

Abi nolaida flintehm gailus un Lewis prasija: „Ko Baltā Roſe grib nafts-laikā medineeku buhdā?”

Indianete atbildeja: „Baltā Roſe naw wiš to labu darbu aijmirjuſe, ko tu preekſch winas eſi darijis. Kad Tſchuhſtu Indianeefchi bija mani ſalehruschi, tad nahwe gaidija mani katra brihdi; bet tu iſglabbi mani un aif-wedi us mana tehwa wigwamu (telti) atpakał. Wehl ne kad man naw atgadijeeſ ſew par to pateizibu rahdiht, bet ſcho deen buhs tam notift. Melnais Chrglis ir tawā buhdā bijis, tawu ſchaujamo pulweri panehmis un tagad

taifahs tawai buhdai usbrust un tewi un tawu beedri nosant."

"Waj tu runa pateesibu, jeb tu gribi muhs taweem wihireem nodot?" Lewis prasija.

Tad wina nokabra skumigi galwu un atbildeja: "Balta Rose naw wis blehdiga, fa Tschuhfsku-Indianeeets, bet pateesiga un pateiziga, un wina mihlo fawu dsibwibas-glahbeju tik loti, fa wina grib to no breesmahm isglahbt, kas winu tagad draudè. Es esmu noflausijufehs, fo manjeji runaja un sinu, fa wini buhs dribsumâ te. Dew wajaga behgt, jo winu ir wairak ne fa diwdehmit, kas pebz tawas dsibwibas tibko. Nahz, es tewi aishvedischu drofchà weetâ, fur bes manis naw wehl ne weena Indianeeefcha fabja minuse."

"Gesim." Iaks Dunders fazija; "mums truhkst pulwera, ar fo pret eenaidneekeem ilgi turetees."

Wini sanehma ahtri wifus fawus eerotschus, duntchus un zirus, un gabja Balta Rosei lihds. — Wehl wini nebija tahli gabjuschi, tad Balta Rose wineem pa-webleja pee semes mestees, jo winas smalki dsirdoschus auñs dsirdeja tablumâ fneegu apalsch usbruhzeju kabjam tschihfstot. Desmit minutes wehlaki Melnais Chrglis gabja wineem gluschi tuhwu garam. Winsch gabja sawe-jeem pa preefschu. Tur fur behgli bija ais resneem fo-keem fneegâ paslehpuschees, winsch apstabjahs un fazija: "Lai wini newaretu mums isbehgt, mums wajaga diwfahrtigâ rindâ ap winu buhdu stahtees. Ja tad wini gribehs mums zauri laustees, tad wini tiks noschauti."

Winsch eerahdija satram weetu, fur jastabw un tad wilkahs ar ziteem kluß us buhdas puß. Ta weeta, fur abi Eiropeeschi ar Indianeeti bija paslehpuschees, bija drusku angstaka ne fa zita apkahrtne, ta fa wini wareja buhdâ uguni eeraudsibt. Wini newareja tahlaki behgt, tapehz fa winu tuhwumâ diwi Indianeeschi stahweja, furi buhtu winus tuhlin eeraudsijuschi.

Melnais Chrglis bija pa tam buhdai gluschi tuhwu peegahjis. Winsch metahs ar saweem beedreem semê un wilkahs rabpu tuhwaki. Winsch pa-webleja beedreem buhdas duris sargaht un gabja pats pee peemineta zauruma un eebahsa flintes stobru eefchà. Bet tad winsch newareja Eiropeefchus buhdâ ceraudüht tad minsch gabia

lahdedams buhdā eekschā un pahrmekleja katu faktu. Bet kad winsch ne weenu ne atrada, tad winsch paweh-leja buhdu eededsinah. Dribis ween buhda bija vilnās leeshmās, kuras apgaismoja apkahrtejus fokus un India-neeschus, kuri par to lahdejahs, ka winu eenaidneeki bija aishbehgušchi.

„Usmeklejat winu pehdas!“ Melnais Ķhrglis paweh-leja. „Mehs dīshsimees wiaceem pakal.“

Indianeeschi eededsinaja swikainus skalus un sahka pehz mas mēkleschanas preezigi gawileht, jo pehdas bija atraastas.

Tad Baltā Rose vāzehlahs un fazija kluši us behg-keem: „Behgsim, jo wini nahk schurpu.“

Abi draugi uszehlahs ahtri; bet tik libds. Ka winai bija uszehlufshees, tad winai tika no abeem tubwu stahweda-meem Indianeescheem yamaniti. Tee isschahwa fawas flintes un winu lodes sfrehja swilpdamas gar behglu ausim.

„Waj tad mehs mirsim, kā bailigi suni!“ Lewis is-fauzahs. „Pahrdosim muhsu dīshwibu dahergi!“

Wini isschahwa fawas flintes, peelabdeja tahs ahtri atkal un behdsa arweenu tahaki Baltai Rosei libds. Indianeeschu pulks dewahs teem brehldamis pakal. Muhsu behgki noschahwa ar weenu tos tuhwakos eenaidneekus un zaur to wineem isdewahs tahaki behgt. Bet pehdigi wineem peetrubka pulwers un eenaidneeku pulks bija glu-schi tuhwu. Kahda eenaidneeku lode eewainoja Lewim sahju, tā kā winsch pakrita semē un nespēhja wairs tah-lak eet.

Jaks nehma fawu draugu us kameescheem un steidsahs ahtri Baltai Rosei pakal, kamehr winsch ari tika no ee-naidneeku lodes eewainots un pakrita.

Baltā Rose eebrehzahs to redsot. Bet wina ne-ap-domajahs ilgi. Wina nehma pagihbuscho Lewi us kameescheem un steepa us preekschu. Tumfas dehk winai laimejahs beesu needraju aissneegt, kuras winas galwai pahri sneedfahs. Ar gruhtahm puhlebm wina tika nee-drehm zauri un nonahža laimigi vee gara flints-strehla, kurtsh no mahau tizigeem Indianeescheem par „Launo-ga-ru-akmineem“ tika nosaukts. Par scheem flints-akmineem Indianeeschi sinaja dauds bailigas teikas stahstiht. Ta-

deħl wina nedriħksteja ne kad teem tuhwotees. Tur bija tas labakais patwehrum s prekejha behgleem.

Baltà Rose eegahja ar fawu nastu kahdā alā. Pakal-djibdamess Indianeejhi newareja winas wairi s atraf un wineem nerahja tas ari ne prabtā, ka starp Launo-garu-akmineem driħkstetu kahds zilwejk patwehrumu mekleht. Wini aishgħajha uż-żejt puġi behglus mekleht.

II.

Ta flint-s-ala, kurà Baltà Rose eegahja, bija no eekċi-puſes loti leela un wiñna atradahs waitak mašakas fahnu ala. Kahdā fahnu alā wiñna nolika Lewisu sem ē un fazzija: „Lewi, pamostees, tu eſi iſgħabbi!“

Bet Lewi's palika weħl labu briħdi fawā għibbons, un Baltà Rose domaja, ka wiñċi jau nomiři. Wiñna bija ala no eekċi-puſes glus ġiġi jaqgħi tħalli, tadeħl wiñna fomekleja weegli diwus fuu fuks kola sarus un riħweja tos no-peetni weenu pee oħra, famehr tee veħġi laba briħscha ee-dedabs, un ta' wiñna tika uguns. Wiñna aisdedsin ja zitru fuikainu faru un eesprauda to flint-s plibsumi.

Leesmas apspiddeja wiñna drauga bahlo s waigu. Wiñna nometahs pee wiñna żellos un fuuza ruhpigà balfi: „Lewi's Plumer, pamostees!“

Kad wiñċi ari tagad ne kahdu djibwibas siħmi nerahdija, tad wiñna paraxhma kahdu no foku misa mahl-fliġi taisitu trauziu, fas alā atradahs un ajsseidsahs ar to kahdā jitħażu fahnu alā. Beħi masa briktina wiñna atnahja ar ubdeni un masgħaja wiñnam denikus un waigu. Lewi's atwehra ażiż un prasjija bailigà balfi: „Kur es eſmu?“

„Tu eſi patwehrumā,“ wiñna atbildeja; „taw i eenaid-nekk newar tew wairi ne koo dariħt.“

„Es tew pateiżos par manna džibwibas glabbisħanu,“ wiñċi fazzija wahjā balfi, „un kad es atkal wesels buhsu, tad es tew buhsu iħstis draugs. Waj tu newaretu man saħbaku nowillt; mana saħja jaħxp loti.“

Wiñna puhlejha ar saħbaka nowillkħanu, bet newareja, jo saħja bija u stubku. Tad wiñċi iſwilka if-kejha s-nafsi un luhdja, lai ar to saħbaku jaġraf.

Wina darija to un atswabinaja eewainoto fahju. Tagad ašins fahka is wahts yluhst. Wina steidsahs no jauna pehz ubdens un masgaja wahti.

„Waj tew naw fahds drahnas gabals?“ wina vrasija.
„Fahju wajaga ſafeet.“

„Man naw ne kas zits, fa tikai mans nehsdogs.“ winsch atbildeja un paſneedſa winai nehsdogu. Wina aptina to ap wina eewainotu fahju un apſehja ar ſawu ahdas johstu.

„Draugs.“ tad wina ſazija, „tagad man no tevis ja-aifeet; bet es atnahlfchu atkal un atwediſchu fahdu libds, kas tawu fahju iſdſeedinahs.“

Kad wina bija aifgahjuſe, tad Lewis fahka apkabrt ſkatitees un redſeja, fa winsch atradahs fahdā alā, kuras ſeenas un welve no daschadeem ſposcheem afmixeem mirdſeja. Winsch raudſija uſzeltees, bet neſvehja. Pehdigi winam iſdewahs ar puhlehm lihdi tuhwo alas ſeenu aifrahpootees.

„Kas par ſawadi ſpihdoſcheem afmixeem!“ winsch iſſauzahs. „Tahdus es ne-eſmu wehl ne kad redſejis. Man iſleekahs, it fa wifa ala buhtu no ſelta un dahrga kristala.

Winam uſgahja ſlabyes un winsch dſehra wairak matkus no ubdens, ko Baltà Rose bija atneſuſe. Pehz tam winsch aifmiga atkal zeetā meegā.

Baltà Rose steidsahs abtri projam, kamehr wina aifgahja tur, fur winas ſlaka bija aymetufeess.

Us masa klajuma mescha widū ſtahweja pulzinsch ahdu teltis un latras telts preekſchā kwehloja ugungs-kurs, us kura telts eedſibwotaji bija wakariaſ wahrlijuschi. Ne weens nebija wairs nomodā, wiſur bija kluſumis un meers. Tikai funi kas fneegā pee ugungs-kureem guleja, kluſi eeruhzahs, kad Baltà Rose teem garam gahja.

Wina eegahja fahdā telti un aifdedſinaja ſkalu, tad nometahs telts faktā, fur fahda Indianeete guleja un modinaja to pakluſu: „Mahte, mahte, zelcees augſchā!“

Indianeete vazehlahs fehdu un vrasija: „Ko Baltà Rose grib?“

Tad meitene lika ſawas luypas pee winas aufs un tschukſteja: „Kad Lewis Plumeris bija mani no Tſchuhſku-

Indianeescheem isglahbis, tad tu svehreji pee leela gara, fa tu sawu dñihwibu netaupitu, ja wîsch kahdreib breef-mâs nahktu. En mani suhtiji wakarâ, wînam pafazibt, fa muhseji ir nodomajuschi wînam usbrukt, un man ir isdewees wina dñihwibu isglahbt; bet weena muhseju lode ir wina kahju eewainojuje un tew wajaga nahkt wina wahti dseedinah.

Sarkanà Rose*) uslebzja ahtri stahwu un prasija:
„Kur ir tas baltais wihrs?”

„Pee Launo-garu-akmineem alâ,” Baltà Rose atbilddeja.
Sarkanà Rose istruhkabs un atbilddeja drebedama:
„Leelais gars ir mans leezeneeks, fa es tawas dñihwibas glahbeju miblu, bet man ir bailes sawas kahjas tajâ breefmu-weetâ eesvert.”

„Rebihstees, mahte; kaunneem gareemi naw nekahda wara par to weetu, jo es esmu ūmtahm reisahm tur bijuse un man naw nekas notizis.”

Sarkanà Rose drebejâ wehl ar weenu, bet winas pa-teiziga ſirds un meitas pamudinachana, pahrspebjja wi-nas bailes. Wina panehma is kahda mahlu trauka kahdu maju trauziau nn kahdu fauju ſakaltuschas lapas, un fazija: „Steigſimees, jo mumis wajaga preekſch deenâs-gaifmas atvakač buht. Pat tawas tehwos nedrikst ūnahit kur muhſu draugs atrodahs, jo Melnais Chrglis winu ar nahwi ſoditu, kad wîsch baltà wihra patwehruma weetu wînam nepafazit.”

Baltà Rose panehma labu klehpi ſkalu un gabalu lahtschu tauku un gabja mahtei papreekſchu. Winas steidsabs zik ahtri ween wareja un nonahza ihsâ laikâ pee alas.

Wehl Sarkanà Rose ſchaubijahs alâ ee-eet; bet meitas lubqſhanai bija tatſchu vehdigi jayaflauſa.

Lewis Plumers bija pa tam pamodees un waideja fawas ſahpës.

Sarkanà Rose nometahs pee wina ſemë un fazija:
„Apmeerinajees, draugs tawu wahti es isdseedinachu. Ari ſahpës drihs masinafees.”

*) Scho wezo Indianeeti noſauza tadeht par „Sarkano Roſi,” fa winas abdas krabfa bija ſarkanalaka ne fa ūtahm Indianeetehm un winas meitu tadeht par Balto Roſi, fa winas krabfa bija par ūtahm balata.

Kad wina bija wahti apskatijuſe, tad wina pilinaja iſ libdsnesta trauzina uſ to ſahles. Slimneeks juta ta-
gad breeſmiqas fahpes, het tahs pehz masa briktina fahla
mitetees. Wina padarija pahri no atnestahm lapahm
uhdeni mihlitas un uſſehja tahs uſ wahti.

„Tas ir katra deenā darams, bet kaſ lai tewi te
fobpj?“ wina fazija.

„Es, mahte.“ Baltà Rose atbildeja. „Kad muhſeji
pehz manis praſitu, gan tad tu iſdomaſi, fa iſmelotees.“

Mahte negribeja to eefahkot attaut, jo wina ſinaja,
fahdas nepatikſchanas un breeſmas waretu zaur to iſzel-
tees; bet tomehr wina no prata labi, fa winas meitaſ
dſihwibaſ-glahbejs waretn bef kopeja gluschi beigtees.
„Behrns,“ wina fazija, „mums war zaur to leela nelai-
me uſeet, ja leelais garſ mums nepalihdi. Bet mums
peenahkabs pateizigahm buht. Tew wajadſehs katra deenā
te atnahkt un wina ſopt.“

Sahlu trauziku fahdā klints-plaifā atſtabjuſe, wina
atwadijabs un bija pehz azu-mirkta no alaſ iſgahjuſe.
Baltà Rose valika wehl pee slimneeka.

Gibbons un fahpes nebija lahwuſchaſ Lewifam uſ
ſawu draugu domaht; bet tad, kad wina fahpes bija mi-
tejuſchaſ, winsch to eedomajahs.

„Kur ir mans draugſ Jaks Dunders?“ winsch vraſija.

„Es tizu, fa winsch ir beigtō“ Baltà Rose atbildeja.

Tad Lewifam ſpeedahs aſaras iſ azim un winsch fa-
zija: „Kad winsch ir pagalam, tad ari preekſh manis
dſihwu naw ne fahdā wehrtibā. Waj tu newaretu wina
uſmelleht?“

Baltà Rose aifdedſinoja garu ſkalu un eesprauda to
klints-plaifā, lai slimneeks nepaliktu tumſā, tad iſgabja
Jaksi mekleht. Winai nebija ne fahdas zeribaſ to wehl
dſihwu atrast. „Ja winsch nebuhs no lodes miris,“ ta
wina domaja, „tad maneji buhſ to libds aifweduschi un
pee teltim ar moziſchanahm nonabwejuschi.

Tapebz wina iſtruſkahs loti, kad fahds iſ needrehm
winai uſſauza: „Kaſ tur nahk? Paleez ſtabhwot, jeb es
tewi noschaufchu!“

„Waj tu eſi Jaks Dunders?“ wina praſija.

„Ja, Baltà Rose,“ winsch atbildeja. „Lode ir gan
manu plezu ſadragajuſe, bet es eſmu tomehr wehl dſihwes.

Kà klahjahs manam draugom? es tigu ka winsch naw nahwigi eewainots.

„Tu redseßt wina drihs,” wina atbildeja.

Wina eeweda winu alà, fur abi draugi preezigi fa-fweizinajahs, un gabja atkal eerotschus usmekleht, so behgeli bija wakarà behgot nometusch. Wina tos atrada wißus un eenesa alà.

„Mehs gan newaresim tik drihs lahtschus schaut,” Lewis fazija, „bet es tomehr preezajos, ka muhſu eero-tschi ir mumis atkal rokà, jo wini ir muhſu dñihwē loti wajadfigi.”

Balta Rose taifijahs tagad Jaka wainu apfkatib. Swahrleem wajadseja peedurkni sagreest, un nu israhdi-jahs, ka kauls bija kreetni fadragats.

„Mans plezs paliks stihws, kamehr dñihwoſchu,” Jaks fazija erigi. „Buhtu es tehwijà pee arkla palizis, tad mani lozelli buhtu tatschu wefeli valikuschi.”

Balta Rose eepilinaja ari wina wahti peeminetu sahli un usfehja us to tahdas vafchas lapas, kà Lewisam. Bes tam wina eetina wina roku un plezu, starv diwi stiprem koleem, lai tas netiku no jamaas weetas iskustinats. Tad wina aisdedsinaja jaunu skalu un eegabja sahnu-alà. Tur bija paleels dihks, kurà pulks mirdsofchas siwis bija, kuras tadehk, ka alà ar weenu muhſchiga tumſiba bija, newareja redseht un furahm nebija ari bailes, bet peldeja itin tuhvu pee malas. Wina iskehra weegli diwas leelakahs un steidsahs ar tahm pee saweem draugeem atpakał. Ahtri wina usfuhra uguni un lika siwis zept. Abi slimneeki skatijahs brihnidamees, zik wina wiſu isweizigi isdarija, un Lewis domaja klusibå: „Tatschu daudſ labaki ir, seewischku apkopſchanå ne ka weentulibå buht, kà es ar Jalki Dunderu.”

Tad siwis bija iszeptas, tad wina tahs uslika us kahdu plakanu akminu, kurſch ſchlihwa weetå dereja, un paſnees-dsa slimneekem.

„Juhſu guļu-weetas ir zeetas,” wina fazija, „bet es ſinu no alas us kahdu masu kļajumu, kālnu widū, iſeet, kur loti gara sahle aug. To es jums ſapluhſchus preelſch guļu-weetas.”

Drihs ween wina bija ar sahku ſlehpī atpakał un iſ-ſlahja to kahdā, preefsch gultas derigā weetā. Un tā

wina nesa wairak klehpus, famehr gulta bija augsta un mihksta. Lewis nespēhja eet, bet wina bija stipra deesgan, wina us gultu ainsnēst.

"Mums wajaga uguni uskurt, kusch nedrihkfst ne kad isdīsi," wina fazija, "un tas ir labi, ka es behrns buhdams beeschi schajā alā usturejos un pulku malkas fanefu."

Wina ainsgabja ar eededsinatu skalu un pahrnahza ar malkasflehi. Tad wina uskura uguni, un fazrahwa tuhwu pee ugun-suhra leelu kaudi malkas us Jakkī fazidama: „Tew wajaga ugunam ar weenu malku usmest, lai tas neisdsistu, jo taws draugs newar ne kur fustetees. Ja jums wairak uhdens wajadsehs, ne ka schajā traukā faet, tad te pat ohtrā fahru alā ir tuhwu awots. Lai leelais gars jums peeschkīr ūldu meegu."

Wina steidsabs us fameju mitelli aiseet, jo aufellis webstija jaunu ribtu. Kad wina fawu telti aissneedsa, tad winas tehw̄s sehdeja ar farauktu veeri pee ugunskura. Winsch prasija viltā balsī: „Seewischkas, kas jums ir par noslehvumieem? Es gribu finaht, kur tu esī ūbo naakt bijuse?"

Balta Rose domaja eesahkot pateesibu flehpt, bet wina apdomajahs abtri. „Tehw," wina fazija, „es esmu fawu peenahkumu darijuse, un to balto vibru glahbuse, kas mani minā reisā no Tschubfsku-Indianeescheem glahba. Ari tu mihlo wizu un nebahrī fawu behrnu par io."

„Lahzis," tā winas tehw̄s tika no ziteem nosaukts — skatijahs brihtinu saihdsis us semi, bet wina seija drihs ween atkal noskaidrojahs.

„Mans behrns," winsch fazija, „es mihiu tos baltos un esmu wineem pateizibu parahdā; bet Melnais Chrglis mani nokauru. Kad winsch sinatu, ka es wina eenaidneekus glahbju. Tew wajaga tā eet, ka ne weens nesina, kur tu eij un ko tu dari. Ribta agri mehs kataifisimees us karu pret Tschubfsku-Indianeescheem. Muhfu teltis tiks weenas deeras gabjeenu libdsi nemtas un tikai weena gimene (familija) paliks tē. Kā tew ir eespehjams tos baltos lopt?"

Balta Rose negribeja to tehwam fazibt un winai ne atlika ari wairs us to laika. Slakas wadons, Melnais Chrglis, eenahza un fazija waldneeka balsī: „Lahzi, pebz mana nodoma wajaga Sarkanai un Baltai Rosei tē pa-

lisk un us winu vokalnu uguni uskurt, ja kahdē Tschuhfsku-
Indianeechhu pulks schè atnahktu, lai mehs sinatu teem
usbrukt."

Lahžis pašlanijahs pasemigi, jo wirſneeka pawehle
bija preefch wina augsts bauflis.

III.

Wakarā wiſi gabja laikā guleht, tikai Baltā Rose ne-
guleja. „Melnam Čhrglam ir ar mani sawads nodoms,”
wina domaja, „jo zitadi winſch neliktu diwahm feewifch-
kahm tè valikt, kuras mas der par waktneefem.“

Wina isgabja lehni is telts, pee Melna Čhrgla telts
klauſitees, kurā wehl uguns bija. Wina dſirdeja wirſ-
neeka balsi, kurſch fazija: „Lapſa, Baltā Rose valiks tè;
bet ja es atradischi, fa tu eſi melojees, tad tew gruhts
fods usees.“

Baltā Rose istruhkahs loti, jo Lapſa bija pebz winas
prezejis. bet wina bija to atraidijuse, tapebz fa winſch
bija liſčkigs un blehdigis zilwels, ko wina newareja lab-
prahrt eeraudisbt.

„Wirſneek.“ Lapſa atbildeja, „manas azis reds ari
nakſi labi; es eſmu redſejis, fa Baltā Rose bija pee bal-
teem wiibreem. Mehs ne-eſam winas ne fur atraduſchi,
wina buhs tos fur paſlehvuſe.“

„Labi.“ Melnais Čhrglis fazija, „tew wajaga katru
Baltahs Rose ſoli ſlepni uſmaniht un uſglubneht, fur
baltee wihi uſturahs, lai tee muhſu rokā friht. Ja tew
taſ isdoſees, tad Baltā Rose tapſ tew par ſeewu.“

„Es tizu, wirſneek, fa tu ſawu wahrdū tureſti, un es
darischi ſawu peenahkumu.“

Baltā Rose bija deesgan dſirdejuſe. Wina aifgabja
tā pat fluñ, fa wina bija atnahkuſe un eegabja ſawā
telts. Wina nopehlejahs ar tahm domahm, fa lai wina
waretu pee ſameem draugeem aifeet, bes fa blehdigais
Lapſa to manitu. Wina pakahwahs ſipri uſ to, fa ari
winſch ne-eedroſchinasees Launo-garu-alā ee-eet; bet fa lai
wina tur noſkuhtu, kad katriſ winas folis tika uſmanits?
Pebdig, wina aijmiga.

Wehl nebija ripta-gaifma manama, kad wifs India-
neefchu pulks bija kahjās. Ari Baltai Rosei wajadſeja

zeltees. Preesch satras telts bija swikaini skali aisdedj-nati, zaur ko wiš lehgers tika apgaismots. Wiſi bija us karu gatawi. Winu zepures libdjinajahs tikai wainageem ap galwu, ar daschadahm raibahm spalwahm istrotatas; winu kamsoli bija no bisela wehrschu ahdas ar platu ahdas jostu ap widuzi; bisas bija no dſeltenahm breeschu ahdahm, ar ſchaurahm ſifinahm, no ſarkanahs ahdas, istrotatas. Winu kurpes bija no weena weeniga farkanahs ahdas gabala ſawahrſtitas.

Wiſi wihreeschi bija apbrunojuſchees. Ziteem bija ſchlehpı ar garahm fahrtebm un plati duntſchi aſi joſtas; ziteem bija zirwi un dascheem bija ari flintes. Meitahm un ſewahm wajadſeja telts ahdas un zitu provijantu nest. Wirsneeks weenigais fehdeja us ſirga. Winsch eejabja ſapulzei widu un uſrunaja wiſus:

„Mani draugi! Leelais Boa's, Tschuhſku-Indianeeſchu wirſneeks, kurſch muhs ar ſawu ſlaku ir daudſreis aplau-piſiſ, ir ar ſaweeem vee Salamandera-upites avmetees. Mehs eesim un uſbrukim wineem, un zaur to atreebim wineem par winu nedarbeem. Es wehloſ, lai latris no jums dara ſawu peenabkumu!“

Wiſa ſapulze eekleedsabs preezigi gawiledama un ſahka eet. Melnais Chrglis jahja wiſeem va preeschu.

Balta Rose ſkatijahs wineem paſak un redſeja, ka Lapsa gabja wirſneekam blakus, laikam wehl ſahdas pa-wehles no wina ſanemt. Scho azumirkli wina iſleetaja, ſanehma ko preesch ebfchanas un paſuda meschä.

Steigdamees wina nonahza ala. Abi ſlimneeki bija jau ilgi us winu gaidiujſchi, jo winu wahtis ſahka atkal ſahpeht un iffalkums ſahka winus ari moziht.

Tad wina bija ugunkam malku uſmetufe, tad wina eelika gaku un ubdeni ſahdā libdjanestā mahlu podā un uſlika to us uguni, lai ſlimneeleem ſpebzigu ſupu mahritu. Tad wina atraſiſja Lewiſa wahti, iſmasgaja to un fazija: „Es pateizu leelam garam, ka wina ſahk tew til drihs weſelotees, jo wahtis-malaſ ſahk jau ſadſiht.“

„Waj tas til ahtri notiks?“ Lewiſa pratiſja.

„Ja, ſchihs ſahles dſeedinā ahtri,“ wina atbildeja. „Likai Sarfanā Rose prot tahdas ſahles taiſiht. Wina ir ar tahm dauds karā eewainotus muhſejus mas deenās iſahrſtejuſe.“

Wina nebma sahlu trauzīnu un uspilināja no tahn us wahti. Lewis sahka spahrditees, jo tahs vadarija ne-panefamas sahpes; bet sahpes tublik mitejahs, kad wina bija peeminetas lapaš us wahti uslikuse.

„Preezajees, ka sahpes ir leelas,” wina fazija, „jo leelakas sahpes juht pee sahlu uspilinashanas, jo drihsak wahts sadīhst.”

Ari Jatfa wainu wina apskatija un fazija galwu fra-
tidama: „Sweschneek, tawa kaitē naw wiš ihſā laikā iſ-
dseedejama, bet kad ta buhs til tahk labojusées, ka tu
wareſi is alas iſeet, tad tu wareſi to faitēs nest.”

Kad wina bija ar sahloschanu gatawa un ari supa
bijā iswahrita, tad wina fazija: „Tagad man jaeet, jo us
maneem ſoleem teek gluhnets; bet es atnahhſchu atkal,
kad liſchligais Lapſa gulehs. Vihds tam lai leelais garš
juhs fargā. Es gahdaschu, ka jums ne kas netruhfſt.”

„Lewis,” Jaks fazija, kad wina bija aifgahjuſe; „Par
Indianeeſcheem teek tildauds launuma runats, bet ſchi
meitene ſchkeetahs man ſā sahds engels buht. Wina teek
no sawas ſlakas par Baltos Rosi noſaukta un vebz ma-
nahm domahm ſchis wahrds winai preektiht; jo wina ir
loti ſkaista, kaut gan winas ahda ir bruhma. Waj tahs
naw ari tawas domas?”

„Man ir par winu gluschi tahdas paſčas domas,”
Lewis atbildeja. „Ja, wina ir loti ſkaista un winas labā
ſirds naw ar wiſu paſaules bagatibu aifmaffajama.
Muhſu baltahs Eiropeetes pa vreelſchu desmit reiſes ap-
domatos, pirms winas sahdu Indianeeti til ruhyigi
apkoptu.”

„Wina nebehda par to, ka wina teek no ſawejeem par
nodeweju uſſkatita un ka zaur to winai war leelas
breſemas useet.”

Ehdot wini runaja wehl par Baltahs Roses labſirdibū
un apſolijahs winai pateizigi buht, kad Deewš wineem
atkal weselibu dos.

Balta Rose bija atvafak eijot deesgan maniga. Wina
negabja wiſ ſaifni, bet meta leelu liholumu un pahrnahža
us ſawu telti pawifam no zitas puſes. Lapſa bija winas
telti, redſeht, waj wina ir mahjā. Kad wina eenahža,
kad winaſh vraſija: „Kur tad Baltā Rose ir til agri bijufe?”

Wina atbildeja nizinadama: „Baltà Rose bihsrah̄s no
fahrigā taurīna, tapebz wina flehpjabs preefsch wina.“

„Un waj mani iu salihdsini ar taurīnu?“ winsch prasija.
„Ja, teesham es wehletos taurīnsh buht, lai wa-
retu ap Baltah̄s Rosēs seedeem lidinatees.“

„Kad Lapsai ir tahdās domas, tad lai wina sargah̄s
no leelā ehrgla.“ wina atbildeja weenaldfigi. „Zitadi es
domaju, ka Sarkanah̄s Rosēs telts naw preefsch Lapsas.
Katrām wajaga palikt sawā pajumā un ne wiš pee
ziteem eelihstees.“

Winsch aissgabja loti apskaitees un apnehmah̄s wiſadā
wihsē puhletees, lai waretu winai atreebtees. Lai wina
ar weenu buhtu winam ozu preefschā, tadehk̄ winsch zehla
fawu telti winas teltei gluschi tuhwu vresi un sehdeja
wiſu deenu telts-preefschā gluhnedams, bes ka fahdreis
buhtu redsejis, ka wina iſ telts isnahza.

„Lahtscha meita ir gudra,“ winsch fazija pee fewis,
„bet Lapsa naw ari us galwas krituse, un es tizu, ka es
fahdreis tatschu winau fakerschu.“

Nakts winsch gulah̄s schlehrsam preefsch winas telts-
durim un domaja: „Kad wina nakts iſees, tad es pa-
modischos.“

Bet Baltà Rose bija gudraka ne ka winsch un wina
prata winam iif krusi pahrlahpt, ka winsch nepamodah̄s
wiſ. Bet lahdā nakts, kad mehnes spibdeja, winsch ta-
tschu pamodah̄s, kad wina tam vahri gahja. Winsch ūſ-
zehlah̄s un steidsah̄s winai pakal. Var laimi wina atſka-
tijah̄s pee alas zaurumu atpakal un kad wina redseja, ka
winas gluhnetajs bija winai pakal nahjis, tad wina meta
leelu liklumu uſ eegahja ya zitu zaurumu alā, jo winai
bija alas eekscha gluschi labi pasibstama.

Kad Lapsa rajā weetā nonahza, kur wina bija wina
azim pasuduse, tad winsch istruhlah̄s par to loti, ka
winsch pee Launo-garu-atmineem atradah̄s. Mahau tizigs
buhdamas, ka wiſi Indianeeschi, winsch nedrihkssteja alā
ee-eet, kaut gan winsch bija loti sahrs Baltah̄s Rosēs no-
flehpumu ſnaht. Stunda pagahja pebz ſtundas, bet
wina wehl neisnahza no alas. Jau faule apſeltija ſoku
galotnes, bet wina wehl nerabdijah̄s. Sinam̄s wina bija
iſ alas ya zitu zaurumu iſgahjuſe.

Behdigi winsch fabka alā eefschā flatitees un redseja to leelu un augstu. Un kad winsch eefschā ne fo breesmigu neatradu, tad winsch apnehimahs masu gabalinu tajā ee-eet, bet tuhlin atgreestees, kad winsch fo bailigu eeraudstu. Aufsti drebuki pahrgahja winam, kad pehz mas soleem us reis gaifma pasuda. Winsch gribaja at-pakal greesteees, bet eegreesahs ar bailehm newilschu kahdā zitā alā kas winau ne wiś us ohru, bet dīlaki alā eeweda, un winsch apmaldijahs gluschi. Winsch veegrubdahs patumfu dascheem aseem almineem, kas wingm fahpes daria. Wehjisch, kas pa daschadeem alas zaureumeem alā eepuhta, darija leelu trofsni, kas brihscham kā mihliga dseedashana, brihscham kā fahpigi waidi un brihscham kā pehrkons flaneja.

Pat droshchaks zilwels ne kā mahau tigigais India-neets, buhtu tahdas stanäs dīrdot bailes jutis. Tahs bailes, ko Lapsa fajuta, now apraktamas. Winsch fajuza pehz valihga, un peeluhdsä leelo garu, lai winau no schihs breesmu-weetas isglahbtu. Bet wiś bija par welti.

Baltà Rose bija va tam pee saweem draugeem eegahjuſe. „Lewi,” wina fazija, „Tawai kahjai wairš newajaga kopejas, tu mari tagad droshchi staigah. Tad, us Jafsi greefsees, wina runaja tablik: „Preefsh tawa pleza es istaifschu tahdu faiči, surā tawa roſa war meerigi stahweht, samehr kauls pats no fewiſ ſa-aug.”

Kad wina bija Jaffsam faiči kakkā usmaukuse un wina wahjo roku tajā eelikuſe, tad wina ſneedſa Lewifam roku un fazija ſkumigi: „Es wairš nedrihksu pee tewiſ anahkt, jo gluhnetajs ir us manahm pehdahm, un kad Melnais Chrglis dabuhs ſinah, ka es eſmu juhs patwehrufe un kopju, tad winsch mani noſaus. Es eefchu us ſawu telti un gaidiſchu bailēs us to, kas man preefchā. Bet es tewi neaismirifſchu, bet luhgſchu ar weenu leelo garu, lai winsch tewi no Melnà Chrgla isglabbi. Greesees atpakal us ſawu tehwiju, zitadi muhſeju bulta war drihs tawu labu ſirdi pahrfchekelt. Greesees atpakal, jo preefch battà vibra neder Indianeſchu meschi. Dſihwo weſels un laimigs, un peemini kahdreis ari Balto Roſi, kas arweenu us tewi domahs! — — —”

Wina newareja aſaru deh̄t wairš runaht.

Lewis tureja ar aīsgrabtu fīrdi wīnas roku un fazija skumigi: „Baltā Rose ir wainiga, ka es ūchajōs bailigōs meschōs valikšķu, jo wīna ir man tik dauds mīblestibas varahdijuſe un labu darijuſe, ka man nahkabs no wīnas loti gruhti ūchirktees. Ja es kahdreijs domaſķu, uſ ūawu tehwiju atpakaļ greestees, tad es tevi wīfadā wihsē uſ-mekleſķu, kad ari man buhtu ūee tam mana dīshwiba japaſpehle.”

IV.

Kad Baltā Rose bija aīsgahjuſe, tad abi draugi ūeh-deja wehl brihtiku klusās domās alā. Pehz tam Lewis uſzeblahs un fazija: „Draugs, kad mehs uſ ūcho pafau-leš-daku atmahjam, tad mehs ūerejām ihsā laikā bagati tapt, lai waretu tehwijā preekōs un libgsmibā dīshwot. Bet muhsu zeriba isputeja un numis wajadseja ar medischanu ūawu dīshwibu ūubri grubti uſtureht un ūee tam daschadas breenmas veedīshwot. Bet Baltā Rose ir muhs tahdā weetā eeweduſe, kur dabas-mahte nemehroſamu bagatibu ūakrāhjuſe. Mumis wajaga tikai rokas pehz tabš issteekt, tad mehs efam loti bagati; bet es neais-eſķu no ūchejeenes pirms, kamehr Baltā Rose buhs mana ūeewa.”

„Es efmu tawas domas bes tawas isteikščanas no-manijis,” Jaks Dunders atbildeja, un es tahs nesmahdu, jo vateesi, ūchi Indianeſķu meita ir dauds augūſtīrdigaka un labaka, ne ka mahzitas un ūlawenās ūeewiſčkaſ muhsu Anglijā. Es no ūawas vūfes apfolos, ka es ūawu draugu ne kad neatstahšķu, lai ūinjch ūtarp Amerikas meschoneem, jeb Ķiropā dīshwotu.”

Lewis ūneeda ūinam ūirfnigi roku un fazija pehz brihtina: „Apšķatīsim ūcho alu, pirms mehs uſ ūescheem atpakaļ eijam.”

Wini pañehma labu ūeefu ūvilkainus ūkalus lihds un ūahka pa alu ūtaigaht. Alla ūneedsahs loti tabli ūlints-falnā eekſķā, ar daschadahm ūahnu alahm un ūobumeem, bet ūisur ūineem mirdseja dāhrgi metali preti. Ūineem wajadseja ūeeschi ūihmes ūaisiht, lai neapmalditoſ. Wini atrada alā awotus un dihkus, kurōs ūiwi ūawadi ūustioni uſturejahs; tāpat wini atrada milſu ūuebru ūaulus, ūahdi wairs ne kur ūaſaulē naw atrodami. Zaur to

wini nojehdsä, ka tad, kad tahdi swebri pafaulé dñibwoja, tee buhs alâ mitekli nehmuschi un tur galu dabujujschi.

Kad wini tahlaki gabja tad wini dñirdeja wehja trofni, var fo mehs efam jau peeminejuschi; bet wineem schkitahs ari, ka tee zilweku balsi dñirdetu, kas pehz palihga fauz. Sinfahrigi wini gabja us to puji un arrada kahdu alu, kas issflatiyahs ka leela, gresna sahle, ar mirdoschahm feenahm un greesteem un ar flints-pihlareem no greesteem lihds semei.

Tagad wini dñirdeja atkal zilwela balsi pehz palihga fauzot un tas bija kahdâ tuhwâ fahnu alâ.

„Tas ir teescham kahds zilweks,” Lewis fazijs, „jo no wehja newar tahds trofnijs zeltees.”

Jaks Dunders domaja to paschu. Wini gabja us to puji, kur bals skaneja, bet wineem pahrgahja schaufaligi drebuki. Skalu ar uguni semu turot, wini eeraudsija Lapšu, fursch, ar weenu leelo garu palihgå fauzot, bija ta no bailehm vahnemts, ka winsch abus draugus redsot, natureja tos var zilwekeem, bet par launeem gareem. Breesmigi brehdamä winsch sahla behgt; bet Lewis stahjahs winam preekschâ un satwehra winu pee rokas. Labš brihtinsch pagahja, kamehr winu wareja pahrrunaht, ka winsch now wis ar launeem gareem, bet ar zilwekeem fatizees.

„Ko tu meklè schajä alâ?” Lewis prasija.

Kad nu winsch nedrihkssteja pateesibu faziht, tad winsch raudsija scha un ta ismelotees.

„Releedsees?” Lewis tam ussauza. „Tawas domas bija, muhs usmekleht un Melnam Chrglam nodot. Tagad tu eſi muhsu warâ un ne weens muhs newar kaweht, tewi nokaut; bet mehs tewi atstahjam dñibwu, ja tu apfolees, ka tu fawejeem neispaudiſi, kur mehs efam.”

Indianets apfolijahs, ne weenu wahrdu par to nerunaht, un peelika tur klah: „Jums now nemas jabihstahs, ka kahds no muhsejeem schè eenahks, jo schi ir breesmiga breesmu-weeta.”

Wini tizeja wina wahrdeem un aishweda winu us to alu, kurâ wini usturejahs; tur wini to atspirdsinaja ar ehdeenu un dsebreenu un isweda tad is alas ahrâ. Winsch skrehja steigdamees no tureenes projam.

„Jak,” Lewi usrunaja tagad sawu draugu, „mehs waram schajā alā dīhwot, jo ne kur mehs newaram pret meschoru usbrukschchanahm tik droshchi buht, kā schē; bet mums wājadsehs us meschu medicht eet, lai mums buhtu ko ehst. Es atminos, ka mehs reis aprakahm muhsu buhdā muzinu ar pulveri; eesim raudsīht, wāj ari to Indianeeschi buhs atraduschi.“

Wini steidsahs turpu un atrada sawas buhdas weetā tikai pelnu kaudsi. Velnus nobihdijuschi, wini sahla semē raft un atrada par leelu vrecku pulverā muzinu un kūliti ar lodehm weselu.

„Nu mehs esam atkal brihwi wihri,” Lewis fazija. Nesisim schō dahrgo mantu muhsu alā, kurā mums ir stipra pils un patwehrums.

Tagad apskatīsimēs, kā Melnam Ģhrglam karā weizahs.

Otras deenas wakarā vēž tam, kad winsch ar faweejēm lehgeri atstabja, wini aissneeda salnus, kuri gar Salamandera upiti steepjahs. Tē tika teltis ustaisītas. Melnais Ģhrglis ismekleja pulzinu is faweeem dubschigas-keem vibreem, kureem winsch Labzi eezehia par pawehletaju un suhtija tos usmekleht, kur Īschuhfsu-Indianeeschu teltis atrodahs.

Wini aissgabja par kalneem un zaur eeleijahm ne par sneedu, nedī uspluhdufchu upiti nebehdadami. Ves ilgas schaubischchanahs wini brida upitei zauri. Lihds ar nafti ari aufstums pawairojahs, un nepagahja ilgs laiks, kad upitē famirkuschi Indianeeschi bija ledus-brunās eetihstiti; bet schē stipree dabas-zilveki, kas aufstumu un farstumu apraduschi, neistaifija ne ko par to un ne weens nesuh-dzejahs par aufstumu.

Ap pušnakti wini isgabja pee kahda slaja pakalna. Pakalnā uskahpuschi Labzis fazija kluži us faweeem beedreem: „Tur leijā mahjo leelais Boa's ar sawu slaku. Esat n̄zmanigi! Mums wajaga winu teltis tuhwaki apskatiht, kā waram Melnam Ģhrglam pafaziht, zik leels ir winu skaitis un wāj wini ir us karu sataisījusches.“

Wini nogahja kluži no pakalna leijā un peelihdahs rahpu eenaidneeku lehgeram. Wahti nebija iſtahditi; jo wini negaidija ne kahdus usbruzejus.

Lahzis gabja pee teltim gluschi flahrt, furu zaurumi bija deht aufstuma ar abdabm aißlahti, bet eelschå dedsa ugund, ta ka wareja zaute schkirbu eelschå wisu redseht. Winsch isskaitija eenaidneeku wihrus, kuri bija pirmä meegä zeeti aismiguschi. Ari par winau eerotscheem winsch pahrlezzinajahs. Wisu winsch atrada ta, ka wareja zereht, ka Melnais Chrglis uswarehs. Wisu galwå paturejis, winsch greesahs pee saweem beedreem un dewa sibmi us atpakał eeschanu. Wini vastahstija sawam wirsneefam wisu, so bija eenaidneeku lehgeri eewehrojusch.

Tad Tschuhfsku-Indianeeschi otrå rihtå pamodahs, tad wini eraudsija sneegä ap lehgeri sweschas pehdas, kuras labi apskatijusch, wini issauzahs: „Melnä Chrgla Indianeeschi ir pa nakti te bijusch! Mumus majaga fataisitees un wineem vreti eet, lai wini muhsu teltim newar usbruht.“

Leelaïs Boa's sasauza wifus wihrus un isrihkoja tos us karu; tad gabja vats preekschgalä, un wini brida ta pat Salamandera upitei zauri, us kura kasta abi eenaidneeku pulki fatikahs. Tublin sahkahs sirdiga kaufchanahs.

Tschuhfsku-Indianeeschi bija sawus gibmus ar dseltenu krafsu eesmehrejusch un matus bes kahda spalwu-rotajuma pakausi fäzechjusch. Stipri brehfdami weens vulks frehja otram wirsü. Bultas schaabza, schlebpi, zirwi un platee duntschi mirdseja foulé. Flintes bija gluschi masj darbä. Wareja jau eevreesschu maniht, ka tas vulks uswarehs, kam wairak flintes, ta pat ka Ciroyä tas, kam wairak leelgabalu. Tas bija nejaufs karsch, jo pirmfahrt nebija us to ne kahds eemeslis un otrfahrt nefahda padoschanahs; jo Indianeeschi karo tikai tadeht, lai waretu wairak eenaidneekus nokaut.

Tschuhfsku-Indianeeschu slatis bija masaks, bet wini karoja ar leelaku sirdibu un nodsiha eenaidneekus no pakalna; winu bultas bija ari ar gißtigahm sahlehm cerihwetas. Bet drihs eenaidneeki tos ustreeza atkal us pakalnu atpakał.

„Nemat skalvus,zik katriš war dabuht!“ Melnais Chrglis ussauza sawejeem, un nu sahkahs tas breefmigakais slats. Katriš gribaja ka waroniš (Held) parahditees un sawu jostu ar skalpeem rotaht. Kur kahds eenaidneeks pakrita, tur uswahretajs bija tublin ar naſi flahrt, no-

greesa nelaimigā galwas abdu ar wifeem mateem un aif-sprauda aif jostas.

Leelais Boa's redsedams, ka wina pulks bija loti ma-finajees, sahka behgt un wina atlikuschee tam pakal. Us-wahretaji gribaja teem pakal dsibtees, bet Melnais Chrglis aisleedsa teem to. „Lai mums peeteek ar scho us-wahrejumu,” winisch fazija. „Tschuhfsku-Indianeechheim ir aif wineem kalneem draudfigas flakas, lad wini ar tahm saweenotos, tad mums waretu flitti flahtees. Grees-fisimees us muhsu wezo lehgeri atpakal, jo tur wini muhs nemellehs, ja wineem patiktos atreebtees.”

Wini gabja tuhlin turpu, kur wini bija teltis ustai-sijuschi un tika no seewahm, kuras par tisdauds lihds at-nesteem skalpeem preezajahs, ar preezigu gawilechanu ap-sweiginati. Teltis tika abtrumā faxemtas un wiñ gabja par laimigu uswahreschanu preezadamees us wezo lehgera-weetu atpakal.

Tur tika teltis atkal ustaisitas, un lad tas bija notizis, tad Melnais Chrglis lika muzu ar uguns-uhdeni (ta Indianeechhi nosauz brandwihnu) atnest un wifeem is ah-das bikera dsert. Ari seewas driksteja schodeen uguns-uhdini dsert, kamehr tahs wisa bija peedsehruschas.

Ari Melnais Chrglis bija pulku uguns-uhdena bau-djis. Safturbis winsch sehdeja sawas telts preefchā pee uguns-kura un skatijahs leesmās. Lad Lapfa peenahza pee wina un fazija: „Baltà Rose ir aismirfuse, ka wina ir Lahtscha un Sarkanabs Noses meita, jo wina stahw ar balteem wihreem draudfibā un ir tos pee „Laungar-u-afmineem alà paslehpuse.”

Melnais Chrglis uslehza no dußmahm stahwu un fazija: „Ja tu pateeßbu runa, tad es tureschu preefch wi-nas bahrgu teefu! Es gan wina apfoliju tew par feewu dot, bet es vahrsteidsos, jo tautas-nodeweijai jamirst.”

„Es faku pateeßbu,” blehdneeks atbildeja, „jo es wina redseju alà ee-eijot un ar balteem wihreem runajot; bet ta weeta ir breeßmu-weeta un es tizu, ka Baltà Rose ir burwe un ar kaunceem gareem draudfibā.”

„Lad wina wifadā wihsē jamirst!” wirsneeks brehza. „Bet tagad lauj man meeru. Nihtâ, lad faule vaht fal-neem nahks, tad es Balto Rosi pahrlaußschu.”

V.

Baltà Rose finaja gan, fa wina ne kas labas nesagaida. Drebedama wina wahrtijahs us sawahm zifahm un domaja ar bailehm us rihtu. Sirsnigi wina peeluhdfa leelo garu, lai tas wina glahbtu, jo wina bija wehl jauna un negribeja wehl mirt. Afaras slavinaja winas waigus un winas firds puksteja tif diki, fa wina domaja, fa winas mahte war winas firds-puksteschanu dsirdeht.

Pehz kahda laizina wina apmeerinajahs un domaja pee fewis: Waj tas baltais wihrs nam ta pat zilwefh, ka mehs? Kapehz Melnais Chrglis tihko pehz wina dsibwibas? Kad ari winfch buhtu muhsu wirsneekam ko launa darijis, waj tadehk man nebuhs fawu dsibhwibas glahbeju glahbt? Ja, man wajadseja to dariht, un es gribu labaki mirt, ne fa to faunu us fewi nemt, fa es esmu ne-pateiziga. Lewis ir til labs un man tik mihsch, ka ne weens wihrischkis muhsu flakâ. Kad man bubs jamirst, tad es mirechu ar preeku, finadama, fa tas noteek preefch wina. Mans gars aisees us zitu labako semi pee leelâ gara, kas mani labprakt usremis, jo es sinu, fa winfch ari labo balto wihru mihslo."

Ar tahdahm domahm wina aismiga un guleja lihds rihtam. Kad wina pamodahs, tad wina dsirdeja ahrâ trofni un kara-tauri fkanot, kas wisu flaku us sapulzi fauza. Wina uszehlahs ahtri un fkatijahs is telts ahrâ un redseja, ka wisi wihi bija ap Melno Chrgli sapulzefuchees.

„Ari feewahm un behrneem jasanahk!“ Melnais Chrglis brehza; „jo es turechu par weenu muhsu flakas no-deweju un burvi teesu.“

Kad wisi bija hanahkuschi, tad wirsneeks pawehleja Baltai Rosei pee fewis widu nahft. Wina to darija bes bailehm un fkatijahs winam drofchi azis.

„Tu es apfuhdseta,“ wirsneeks fazija, „fa tu esot abus baltos wihrus, furus es gribiju nokaut, isglahbuze un drofchâ weetâ patwehrufe, un pehz tam tur winus kopufe. Waj tas ir teesa?“

„Wirsneek,“ wina atbildeja drofchi, „Lewis ir manu dsibwibu isglahbis, kad nedf tu, nedf zits kahds no muhsu flakas preefch manis ne roku nepazehla. Lahtschâ

meita, kuru juhs par Balto Rose fauzat, buhtu vee Tschuhfs-ku-Indianeecheem ar leelahm mokahm miruse, ja Lewis nebuhtu, par sawu dūhwibu nebehdadams, mani ispestijis. Tas baltais wihrs buhtu labaki darijis, ka winsch nebuhtu par mani ne ko behdajis, jo es biju winam gluschi swe-
fcha un mana flaka ir wina eenaidneeze. Kad winsch to-
mehr man tik leelu labu darbu parahdijs, tad es atsūbstu,
ka esmu winam pateizibu parahdā; to paschu wajadseja
ari Melnam Chrglam atsūht. Taşa azu mierkli kad winsch
mani isglahba, leelaits gars man pawebleja, to ne kad ne-
aismirst. Repateiziba ir tas nejaukafais netikums, kas
gilwefu wehl wairak apreibina, ne fa ugungsuhdend. Es
neleedsos, ka esmu Lewis un wina draugu no tawas
waras isglahbusē un selenā weetā vatwehruse; bet es
neturu to par ne kahdu noseedsibu un domaju ka Melnam
Chrglam wajadsetu to atsūht. Bet kad winsch mani ta-
dehl par wainigu tura, tad winsch war mani fodicht; es
par to nekurneschu, bet aiseeschu, kad buhshu miruse, pee
leelā gara."

Winas runa apklusinaja wisus Indianeeschus; minu
seijās wareja lasht, ka tee atsīna, ka wina nebija ne ko
noseegees; bet wini nedrihksjeja ne weens to wahrddos
isteilt. Tapehz ka wini redseja, ka winu wirsneeks bija jo
wairak apskaitees.

Wirsneeks fazija bahrgā balsi: „Baltā Rose ir ar sa-
wu istekumu apleezinajuse, ka wina ir netikla feewischka,
kas sawu tautu wairs nemas nemihlo. Abi baltee wihri
ir bes kahdas teesibas tik ilgi muhsu meschdōs ustureju-
schees un muhsu swehrus medijuschi, un wini ir tā pat,
ka wiši ziti baltee wainigi, ka muhsu tauta ar weenu
wairak isnihkst. Tapehz ir katra Indianeesha pirmais
peenahkums, baltos isnihzinah, kur tos tikai atrod. Kad
wini ari pret mums buhtu labdarigi, tad to mehr mehs
newaram winus tauviht. Baltā Rose ir tadehl nahwi
pelniujuše.“

„Kad nu man jamirst,“ Baltā Rose atbildeja, „tad es
negribu virms pee leelā gara aiseet. Kamehr ne-esmu tevi
draudejuse. Lewis Plumers un Jaks Dunders, now us
mums ne kad naidigu prahru turejuschi; bet kad tu mani
nokausi, par to ka esmu winus glahbusē, tad wini usai-
zinhās sawus baltos brahkus pret tevi us faru, un tee-

ſcham tu nespehſi pret wineem turetees, jo wini prot la-
baki karot ne ka tu. Leelaſ Boa's var to preezaſees un ja-
weenoſees ar wineem, lai waretu muhſu ſlaku gluſchi
iſnihzinahſt."

"Es gahdaſchu, ka wini nomirſt, pirms wini warehs ar
faweeem balteem brahkeem faweenotees," wirſneeks atbil-
deja, "Bet teefsa naw wehl beigta: Baltà Roſe it fawus
baltos draugus tur patwehrufe, fur kaunee gari mahjo.
Es bihſtos tahs weetas wahrdu peemineht, bet juhs wiſi
to gan ſinafeet. Nu es praſu, waj wina naw burwe un
ragana, jo ne weens zilweks nedrihſt kauno garu mah-
joklam tuhwotees? Ja jums ir leezeneks wajadſigs, tad
Lapſa war to ſtahſtiht, ka winſch ir redſejis, ka wina ir
tur bijufse."

Mahnū tizigee Indianeefchi atſahpahs no winas bai-
ligi, jo wini bihjahs loti no kauneeem gareem un burweem.
Pat winas tehm̄s greesa winai muguru. Tikai Sarkanà
Roſe ſtahjahs winai preeſchâ, ſneedſa winai roku un fa-
ziſa: „Mana meita naw ne fahda burwe; tas tahdu la-
maſchanu par winau iſſaka, tas naw leelà gara draugs."

Tad wirſneeks ſakoda no duſmahm ſobus un paweh-
leja abas feewiſchlaſ ſafeet. Kad tas bija notiziſ, tad
winſch uſſauza fawam pulkam: „Mums wajaga abus
baltos nokaut! Remat eeroſchus! Webs apſtahſimees no
taħleenees ap kauno-garu-akmineem un palikſim tur deenu
un naſti, kamehr bads winus ſeedihs ahrā nahkt, un
tad muhſu bultas tos nogalinahs."

Ne fahda preeziga gawileſhana neatſkaneja pebz ſcheem
wahrdeem, ka tas ar weenu mehdſa notift; bet wini pa-
flauſija.

Dribſ tika wiſas teltis noahrditas un kauno-garu-ak-
minu tuhwumā aifneſtas. Tur Melnais Chrglis paweh-
leja tahs weenadā taħlumā zitu no zitas ap kauno-garu-
afmineem uſtaſiht un ta, ſa teltu durwiſ bija uſ ak-
minu puſi. Tad winſch pawehleja fa fatras teltis durwiſ
buhs weenam wiħram bes miteſchanas ar uſwilktu ſtopu
jeb flinti uſ waſti fehdeht, ka, tik libds fa baltee iſnahktu,
ree tiktu tuhlix noschauti.

Lewiſ un Jakſ bija paſchu laiku no medieſhanas pahr-
nahkuſchi un fagreesa alā noschauto labzi. Wini bija uſ
dſħiħwi eetaiſiſjuſchees. Tagad wineem bija uſ ilgaku laiku

baribas deesgan un ari malkas krahjums bija leels, ar
ko baribu wahribt.

"Us reis wini dīrdeja ahrā kluſu trofni. Abi stei-
dsahs pee alas-mutes un eeraudsija par briбnumu at-
tahkā rinkli Indianeeschu teltis aplahrt alu.

"Tas ir muhſu dehl notizijs," Lewis fazija; „blebdi-
gais Lavfa, kurru dīhwibū mehs taupijam, ir wineem
muhſu mitekli pafazijis."

"Tā rahdahs buht," Jaks atbildeja; „bet mumš naw
ne kas ko bihtees, jo mahnu tiziba wineem dara bailes
alā eenahft."

"Labi, draugs, un kad wini eenahktu, tad mumš buhtu
weegla leeta va sahdu fahnu alu isbehgt; bet tagad mehs
efam schē zeetumneeli, un Deewōs fina, us zik ilgu laiku."

Kad naktis sahlahs, tad wini redseja teltu preekschā
uguns-kurus un wihrus, kas us wakti bija noſtabditi.

"Es newaru Latšha telti eeraudsicht" Lewis fazija.

"Paskatees tē fahaus," Jaks atbildeja; „redsi, tur fur
telts durwiſ ir ar lahtschā ahdu aiflahtas."

"Ja, tur ir wina telts, un tur winsch pats sehsch pee
uguns-kura. Tagad winsch atſeds ahdu un ee-eet telti.
Bet es newaru ne Šarkano nedf Balto Rosi telti eerau-
dsicht; winas gan labprahit muhs isglahbtu. ja winas
spehtu."

"Winas buhs laikam fur zitur nosiltaſ," Jaks at-
bildeja.

Lewis palika nemeerig, jo winam zehlahs bailes, ka
Melnais Čhrglis buhs winu glahbeju nokahwīs. „Mumš
wajadsehs ahrā iſeet un vebz winahm mekleht." winsch
fazija rubpigi. „Ja winas wehl dīhwotu, tad es winas
fargatu, kad man ari buhtu fawā dīhwiba japaſpehle."

Wineem taifni preti ſtahweja Lapfas telts. Melnais
Čhrglis bija tam pawehlejis abas feewiſchkaſ tajā far-
gaht. Winas sehdeja ſtumigaſ telts dibenā un nesvehja
ne pakustetees; jo neschehligais fargs bija winas zeeti
ſaiftijis. Winsch pats bija par to kotti preezigs, ka wi-
nam bija isdeweess atreebtees un dſehra beechi uguns-
ubdeni if kruhſes, kas winam libdsāſ ſtahweja.

Ap pušnakti, kad uguns telts preekschā fahka isdſihſt,
tad Lewis fazija atkal us fawā draugu: „Iſeefim un us-
meklefim abas feewiſchkaſ. Winas teltis ſtahw attahku

zita no zitas, un mehs warešim warbuht wineem nere-
dseti zauri tift un ja buhtu wajadſigſ, kahduſ ar muhſu
duntscheem nodurt."

Zaks bija ar to meerā. Wini peelahdeja flintes un
pildeja pulwera ragus; tad ifgahja fluſi if alas. Wi-
neem wajadſeja, lai winus neyamanitu, rahpu libſtees;
jo lai gan Indianeeschu garſ ir gluschi neattihſtis, tad
tomehr wihi ir loti manigi un wineem ir fmalka redſe-
ſhana un dſirdeschana.

Wini apſtabjahſ ar weenu pa brihſham un klausijahſ,
waj wihi naw jau pamaniti. Wifur bija fluſums. Wi-
neem wehl bija retas needres preekſchā, zaur furahm wimi
wareja tubwalo telti redſeht, preekſch kuras Lapsa fehdeja
un fnauda, un dſehra pamosdamees if kruhſes ugungs-
uhdeni; tad aifmiga atkal un fahkā ſtipri frahſt. Peh-
digi wiſch nolaidahſ garſchlaufu un guleja zeeti.

Lewis ar Zalſi gabja tagad fluſi pee telts, pahrkahpa
guledamam fargam vahri un eegahja telti eekſchā. Tur
wini atrada abas feewiſchkaſ ſafeetas. Winas bija aif-
miguſchas.

Lewis pakufinaja Balto Noſi lehni. Wina atwehra
azis un iſtruſkabs loti wina eeraudſidama. „Tu eſi tagad
tihscham Melnā Chrgla warā eedeweess,” wina fazija
fluſi. „Steidſees uſ alu atpakal, jo tu tifſi bes ſchehla-
ſlibas nokauts, kad wina tevi pamanihſ.”

Wiſch ſagreesa abu feewiſchku faites un fazija:
„Mehs eſam nahkuſchi juhſ ifglahbt. Steidſatees mumſ
uſ alu libds, kamehr labakaſ deenaſ nahkſ.”

Winas ſkuhpſtija pateizigaſ wina roku. Lewis nehma
winu faites un ſafehja ar tahm peedſehrufcho fargu.
Wina ſtopu un ſchlehpü wiſch uſlika uſ telts jumtu, lai
Melnais Chrglis rihtā redſetu, zil ſlikti wiſch ſawu pee-
nahkumu iſpildijis.

Baltā Noſe dewa padomu, uſ alu waſirſ neatgreſtees, bet
uſmekleht zitur kahdu droſchu patwehruma-weetu; bet
Lewis bija tam preti. „Mans mihlais engelis,” wiſch
fazija, „eſ eſmu ſtipri apnehmeeſ, tevi par ſeewu da-
buht; ja tev naw tam ne kaſ preti, tad mumſ wajaga
nogaidiht ifdewigu brihdi, fur eſ wareſchu ar tawu wiſ-
neefu runaht un no wina tevi praſiht. Ja wiſch ne
gribetu to labprahrt atwehleht, tad man wajadſehſ wina

ar waru us to speest. Ar behgfschanu es ne so ne pa-nahktu. Man wajaga fa drofham wihram wina preef-schâ stahtees."

Baltâ Rose speeda mibligi wina roku, par sihmi, fa wina bija ar wina nodomu meerâ, un gahja winam lihds us alu.

VI.

Kad Lapfa bija dsebrumu isgulejis un otrâ rihtâ pamodahs, tad winam usgahja brihnumas, bailes un kaunes, swi safeetu atrodot. Winsch raudsija atraisitees, bet nespohja, jo Lewis bija winu zeefchi sebjis.

Melnais Chrglis gahja teltis pahrfatidams un atrada pеe latras wäkneeku sawâ noliktâ weetâ fehshot; bet kad winsch pеe Lapfas nahja, tad winsch to atrada safeetu semê gulot.

Winsch to ussfatija ar farautu peeri un prasija: „Kà tu esj tahdâ newehrtigâ fahrtibâ tiziš?“

„Mans wirsneek,“ winsch atbildeja bailigi, „nakti ir launee gari nahkuschi un mani safchhuschi. Preti ture-schanahs nelihdseja, jo gari ir stipraki ne fa zilweki.“

Melnais Chrglis pagahsa kruhsî sahnaus. Kad winsch tajâ ne pileenu wairs neatrada, tad winsch fazija: „Launee gari ir is kruhseb nahkuschi un tu esj sawu peenahkumu tik flitti vildijis, fa es tewi liffchu ar bultahm durstiht, kamehr tu sawu garu islaidis. Tawi eerotschi us teltsumta parahda, kahdu kaunu tu esj man un wisai flakai padarijis.“

Us reis winsch eesfatijahs telti, un kad winsch tajâ abas feewischlas ne atrada, tad winsch prasija loti duftmigi:

„Kur ix zeetumneezes?“

„Launee gari ir winaas aifweduschi?“ Lapfa atbildeja.

„Nu tu esj teefham nahwi pelnijis!“ wirsneeks is-sauzahs ar kabjahm winu spahrididams.

Winsch kabya súrgam mugurâ un jahja no teltis us telti, wiseem isstahstidams, kas notizis. Dascheem tas patika, fa abas feewischlas brihwas tikuschas, bet ar Lapfas usweschanoas nebija ne weens meerâ, bet wisi bija ar wirsneeku weenâs domâs, fa winu wajaga tuhlin no-teesaht.

Wirsneeks vawehleja diwpadsmiit wibreem ar stoveem un bultahm libdī nahkt. Wainigais tika meschā eewests un pee kahda koka pеeſeets. Wіsaš wina luhgschanas un meli nelihdseja ne ko. Indianeeschiem wajadseja kabduš 20 folus arstatu stahweht uu sawas bultas us failo Lapsas meeſu ſchaut. Wineem bija ſchauſchanā leela ifmaniba, jo ne weena bulta ne gahja garam.

Lapſa nemira wiſ tik pazeetigi, ka ziti Indianeeschi, bet wiſch brehza un fauza breeſmigi. Bet par to wiſch mehrkeja winam eefahlot tikai rokās un kahjās, lai wiſch jo wairak mozitos. Wairak ne ka diwi ſtundas pagahja, kamehr kahda bulta wina ſirdi aifnehma un wina džibwibai galu darija.

Schahweiſi gribuja winu atraiſht un aprakt, bet wirſneeks to nelahwa. „Lai putni ehd wina meeſu un lai wilki wina faulus grauſch,“ wiſch fazija; „es negribu, ka wiſch toy aprakts, ka goda-wihrs.“

Kamehr wini weenu brabli nosodija, tikmehr pee teltim notika kaſ, us ko wirsneeks nebija ne domajis.

Tſchubſku-Indianeeschi bija nodomajuschi par padaritu ſkahdi atreebtees. Wini bija tuhlin ar kaiminu ſlakahm ſaweenojushees un Melnā Chrgla lebgeri uſmeklejuschi. Pee Launo-garu-akmineem nonahkuschi, wini brihuijabš, winu teſtiſ ſa iſkafitas atrodot, bet zaur to wineem bija weeglaki uſwahreſchanu yanahkt. Tuhlin wini eefahla ar erasto brehkschanu un bija jau pirmahs teſts eedſibwo-tajus nogalinajuschi.

Sarkanā un Baltā Rose, ahrā trofsni dſirdeſdamas, ſteidsahs pee alas-mutes un redſeja, ka Tſchubſku-Indianeeschi taisijahs Lahtſcha teltei uſbrukt. Tad wiſch ſchauſpija rokaſ un ludſa abuſ haldoſ, valihgā eet. Wini nefawejahs ari ne azu mirkla, bet ſteidsahs iſ alas ahrā, eestahjahs needrēs un ſchahwa us eenaidneekem. Bijā ari patſ wehlakais laikſ, jo Lahzis bija jau pee ſemēs pagahſt un kahdſ leels Sarkanaħda gribuja patlaban wina ſchlehpū ſirdi durt. Tad wiſch aifnehma balto draugu lode un wiſch nogabsahs ſemē un bija pagalam. Tāpat notika ar daudſ ziteem.

Tad Melnā Chrgla Indianeeschi redſeja, kahdi nezereti valihgi wineem nahza, tad wineem zehlahs droſchiba un wini ſahfa ar ſirdibu ſautees. Lewis un Jaks ſtahjahs

wina pulsā, un Lewis fazijs uſ wineem: „Es redſu, ka Melnais Ēhrglis naw pee jums, tadehk uſtizat man fo-mandereſchanu, samehr breefmas buhs pahrgabjuſchās.”

Wini darija to labyraht, nn wiſch toſ iſſtahdiſa uſ klajumu fahrtibā un iſdalija pawehles. Nu wini drahſa eenaidneekem bultas un lodes wirſu, ta ſa tee leelā pulſā pee ſemes gahſahs. Tad wiſch pawehleja ſchlehpeneekeem eenaidneekem wirſu klopt, samehr flintneeki no jauna peelahdeja, tad pawehleja ſchlehpneekeem atkal at-fahptees un flintneekem preeſchā eet. Un ar tahdu fahrtibu wareja daudſ ko eeſpeht.

Leelais Boa's nebijs to zerejīs veedſihwot, „No welna apſehſtee baltee,” wiſch brehza, „nahſat pret mani wihrs ar wibru zibnites, lai ziti tikmehr apſtahjahs!”

„Lai ta noteek,” Lewis fazijs, „dodat man weenu zirwi, tad es ar wina gribu kautees un tad karſch buhs beigts, jo uſwahretoja puls paliks uſwahretajs.”

Eiropeets un Sarkanahda ſtahjahs weens otram preti un mehginaja weens otram galwu pahrfchelt; bet ilgu laiku newareja weens otram ne ſa padaricht, jo wini abi zibnijahs ar lauvas ſirdibu, ta ſa Indianeeschi brihno-damees apkahrt ſtahweja.

Lewis gribēja paſchu laiku iſdewigu zirteau gahſt; tad wiſch uſkluya nejaufchi lahdam alminaam un pakrita ſemē. Leelais Boa's domaja tagad uſwahretajs buht un pagehla vreezigs zirwi, bet samehr wiſch apſtahjahs, tik-mehr Lewis bija atkal uſzehlees, un azu miſki Leelais Boa's pakrita ar pahrfcheltu galwu pee wina kabjahū.

Ar to nu buhtu karſch beigts bijis, bet tajā paſchā brihdi Melnais Ēhrglis veefkrehja un brehza: „Ar to naw gan; mehs negribam neweenam baltam par uſwahreſchanu pateiktees! Mehs paſchi eſam deesgan ſtipri pret eenaidneekem kautees. Tadehk kauſat winaus ſemē un baltos libds ar wineem.

Lewis ar Jaku nogahja no kaujas-laufa un patureja lodes preeſch wajadsiga azumirkla ſtobrōs.

Kaufchanahs eefahlahs atkal ar tahdu paſchu ſirdibu, ſa Indianeeschi mehdſ kautees. Bet Melnais Ēhrglis tika ar ſawu pulſu no pakalna needrajā eedſihts.

Jo tuhwaki wini pee flintim tika veedſihti, jo wah-jaki wini zibnijahs, jo wini bihjahs no kauneem gareem.

Tad Lewis newareja ilgaki wairs flatitees. Baltahs Rosees dehl kausimees libds, "wirsch fazijs us" Jaks un dewahs pulka. Nur wirsch ar sawu zirwi gabja, tur enaidneeki krita un teem bija no wina loti bailes. Tad wirsch eeraudsija, ka Melnais Chrglis tika no diweem enaidneekem pee semes tutets un treshais taijijahs wina galwu pahrshkelt. "Nost!" wirsch brehza tahdā pehrkona balsi, kas Indianeescheem bailes darija, un dewahs teem zirstdams wirsu, ta ka tee fa pelawas iskaisijahs. Bet vreesh Melna Chrgla bija valihgs par wehlu, jo wina galwa atradahs plats robs.

Ar tihgera droschibu Lewis gabja enaidneekem wirsu; ta ka wiheem bija leels brihuins par wina spehku un isweihibu. Behz kahdas stundas bija enaidneeki nokauti un ziti dñhvi fanemti.

Melnais Chrglis elpoja wehl, bet wina dsishwiba taijijahs katrā azumirks ijdifist.

"Mani draugi," wirsch runaja wahji, "juhs sinat, ka es esmu arweenu baltos eenihdejis, tapehz ka esmu pee dsishwojis, ka jo wairak tee muhsu meshus isposta, jo wairak ari muhsu tauta isnihkst. Es biju tapehz ari nodomajis schos abus nokaut un pat Sarkanai un Baltai Rosei nahwi nospreedis, tapehz ka tahs ar wiheem draudsibu tureja. Bet sawa pehdigā stundā man ir zitadas domas. Ja Lewis un Jaks nebuhtu mums valihdsejuschi kautees, tad enaidneeki buhtu wisu muhsu flaku nokahwuschi. Wiheem bija eemeeflis pee muhsu enaidneeku pulka dotees, bet wini ir mums labfrdibu parahdijuschi un pelna muhsu pateizibu."

Behz kahda brihtina wirsch runaja tahlak: "Lai Lahzis Sarkanā un Baltā Rose atnahf."

Wini peenahza.

Tad wirsch fazijs: "Noleezatees pee manis." Kad wini to bija darijuschi, tad wirsch runaja tahlak:

"Lahzi, Lewis ir tawu, tawas feewas un meitas dsishwibu glahbis, un wirsch buhtu ari manu dsishwibu isglahbis, ja nebuhtu par wehlu bijis. Mehs wiñ esam wikan par to pateizibu parahdā. Tapehz es wehlos. Iai tu winam Balto Rossi par feewu dodi — —"

Wairak wirsch wairs nespelha runaht. Lahzis satwehra wina roku un fazijsa: "Mans wirsneek, so tu wehlees, to

es vildischi, jo schis baltais wihrs ir man mihsch, kurfsch
ir tik stipris, drofsch un labsturdigs."

"Mans behrns," winsch fazija tad us sawu meitu
greesees, "waj tu gribi Lewisu par wibru nemt?"

Balta Rose eeldeedsabs no preeka un atbildeja: "Lee-
lais gars ir manu luhgfschanu paklausijis! Es gribu mihslo
labo Lewisu labprahrt par sawu wibru!"

Melnais Chrglis mehginaja wehl reis runaht, bet is
wina atwehrtahs mutes neisnahza walrs nefahds wahrdas.
Winsch eefabla nähwes-zihnischanu. Bruhnee wibri un
seewas fkatijahs ar flumigeem waigeem us mireju. Winsch
bija bahrgs wirfneels bijis un bija aši hodijis, fur buhutu
warejis daudsreis ar lehnu rahschanan istikt. Bet to wini
newareja leegt, fa winsch bija sawus apalischneekus mihlejis
un sawai flakai ar meesu un dwehfeli nodeweess. Wina
mihlestiba bija leelaka bijuse, neka wina bahrdtsiba.

Wehl reis mirejs atwehra azis un tad aishwehra tahs
us muhschibu. Seewas sahfa raudu-dseesmas dseedaht un
wibri stahweja flumigi, rokas kopā salikuschi. Neweenam
nevatiha tagad kautees un neweens cenaidneels ari wairis
nebija redsams.

"Ro tahdas raudu-dseesmas war mumis lihdseht," Lewis
eefahfa runaht, "tas ir labaki, fa mehs wina lihki pa-
glabajam. Remat winu us plezeem un nahlat man libdi."

Wini paklausija Lewisam. Wini nehma miruscho wirf-
neeku us plezeem un gabja winam libdi. Us wezo lehgera-
weetu nogahjuschi. Lewis rahdija us lahdu resnu žauru
foku un fazija: "Es nesinu preefsch wina nefahdu wehr-
tigaku kapu."

Indianeeschi peekrita wina domahm. Lihkis tika žaurā
folkā stahwu eeliks un žaurums ar bisela wehrfcha ahdu
aishnaglotis.

"Mani draugi," Lewis tos usrunaja, "juhsu labā
wirfneeka gars buhs arweenu starv jums, kad juhs schaja
weetā sapulzeetees un ustureetees.

Wini bija tuhlin gatawi, sawas teltis us tureeni atkal
atnest.

Wakarā Lewis fafauza wifus wihrus un runaja us
teem, augstakā weetā stahwedams: "Mani draugi, es
wehletos finabt, lahdu labumu juhs zaur faru warat pa-
nahkt. Man schkeetahs, fa karsch jums tikai flahdi atnefs;

jo redsat, schodeen laujotees ir tildauds zilweku galu dabujuschi, kuru libkuš mumš rihtā wajadieb̄ aprakt. Kad juhs buhtu meerigi un fatizigi džibwojuschi, tad tee džibwoju wehl wiſi un jumš nebuhtu sawi radi un ſawš labais wirfneeks ja-apraud. Juhs eſat nodomajuschi ſawus ſakertos eenaidneekus nokaut un tahač wihsé ſawai tautai atkal fahdu ſkaitli maſinah. Ta ir leela aplamiba! Juhs ſkahdejat teefcham ſew wairak, neka Giropeesch, furus juhs daudſtreis par welti eenihstat. Eſat weenprah-tigi un fatizigi, tad laime džibwos juhs teltis un juhs buhſeet weena brahku-tauta.

„Ra lai to dara, mans dehls?“ Lahziš praſija.

„Atraifat juhs ſeetumneekeem winu ſaites, ſmehkejat draudſibas-pihpi ar wiſeem ſopā un ſaweenojatees ar wiſeem par weenu tautu.“

Wini ſeeta kluſu, bet Valtā Roſe, tas ar patikſchanu bija uſ wina wahideem kluſijufes, fazija: „Kad ari naω eeradums, fa ſeewas pee wihrū pahrſpreedumeem lihds-runā, tad tomehr atlaufat man fahdu wahrdū runobt.“

Wibri palozija ar galwahm un ſeewas plauſchkinaja ar rofahm. Tad Valtā Roſe runaja tahlak: „Man ſchleeths, fa wiſch ir loti prahligi runajis; jo zilweku laime nezehahs no nemeereem un kildahm, bet no draudſibas un mihleſtibas. Klaufat wina padomam, tad mumš nebuhs ar weenu uſ luhrſchanu jaſtahw un no uſbrukſchanahm ja-bihſtahs, bet wareſtim pebz deenās-darbeem meerigi ſawas teltis gulebt. Kad juhs ſemi ar ſwehru aſinim dſirdinajat, fo juhs preeſch uſtura ar bultahm noschaujat, tad ir deef-gan; bet ſemei, fo leelais gars zilwekeem par preeſku radi-jis, reebjahs zilweku aſins.“

Tad lahdš wez̄s Indianeets uſzehlahs un runaja pebz tahm paſchahm domahm, un uſaizinaja Lewisu, ſavulzi praſiht, waj ta ſhim preeſchlikumam peelriht.

„Kom meers un weenprahiba patihk, tas lai pažeſt ſawu roku,“ Lewiſ fazija. Wiſi pažebla rokas. Tad wiſch pawehleja no preela gaſiledameem eenaidneekem ſaites atraifht.

Kad tas bija notizis, tad wezais Indianeets eegahja wirfneeka telti, iſneſa leelu ar tabaku pilditu pihipi, uſlika uſ to uguns-ogli un paſneedja to Lewifam. Wiſch wilka lahdus duhmus un paſneedsa to ſawam beedram. Kad

wiſi bija is meera-pihpa ſinehkejuſchi, tad Lewis pažeħlaħs un fazijs ar preezigu balji: „Meera-faule ir nu uſgabjuſe un juhs wiſi peederat weenai tautai.“

„Labi gan,“ wezais Indianeets atbildeja, „bet muhsu wirfneeka telts ir tuſſha. Mum's wajaga jauna wirfneeka un wadona. Kuru meħs waretu labaki zelt, fa tewi? jo tu eſi pahr mum's wiſeem gudrafs, un tu paſiħstti dauds leetas, no fa meħs nelo neſinam.“

„Ja,“ wiſi iſſauzahs, „winam wajago mum's par wirfneeku palikt!“

„Mani draugi,“ Lewis atbildeja, „mans prahts nekahro wiſ pehz tahdas waras, bet pehz sawas tehwijas. Tomehr es gribu weenu gadu jums par wadoni palikt un pa to laiku to kreetnako iſmellekt. Waj juhs eſat ar to meerā?“

Wiſi pažeħla rokaš un fauza: „Ja, meħs eſam ar to meerā!“

Tas gads nepagħiha wiſ bes augħleem, jo wini bija iħiſto wiħru few par wirfneeku iſweħlejuſchi. Lewis bija mahżijs wiſeem atſiħt, fa tas ir labaki, uj weetu dſiħwot un ſemi kopt, neka ar fawahm teltim pa mescheem apkahrt blanditees. Wini usbuħweja testu weetā buhdas, fahka mesħhus nozirſt un tħrumus un plawaſ cetaſiħt. Lewis teem mahżija ari tikumigi un godiġi dſiħwot.

Leelakka dala jutahs ar ſħahdu dſiħwi loti laimigi; tħlai rets labd's newareja ar taħdu meerigu dſiħwi eeradi-nateeſ, bet blandijsahs ar deenahm pa mescheem apkahrt; bet wixi nahża tomehr wakarōs u fawu buħdu atpakač.

Kahda deenā Lewis tos fapulżina ja un uſrunaja ta: „Mani draugi, tagad mana ħrds ilgojahs pehz tehwijas un mana miħla feewa grib man labprahi uſ tureeni liħd-snahkt, jo winas teħwħi un mahte ir miruſchi un wixi naw neweena wairak paſaulē, fa tħlai es. Neħveesħat mani tè palikt, jo es eſmu stipri apnæħmees zekot. Bet lai juhs laimigi paliktu, es jums dodu Jafsi Dunderi par wirfneeku. Waj juhs eſat ar to meerā?“

„Ja, meħs eſam ar wixi meerā!“ wiſi iſſauzahs.

Tad wiſi gribiex no fawa drauga un fawceem apalkiħ-nekeem atwaditees, bet wixi pawadija wixi leelu zek-gabalu un greeſahs tħlai wakarā atpakač un atwadijsahs

ar asarahm no ta wihra, ko wini loti mihloja. Jaks Dunders skubystija sawu draugu un fazija:

„Kad wini buhs mahzijuschees vilnigi us weetu meerigi dñshwot, tad es zeloschu tew pakal. Lihds tam dñshwo sveiks un veemini manis.“

Lewis bija senak domajis, is bagatahs flintš-alas dahrgus metalus lihdsnaemt, lai waretu tehvijā bagati dñshwot; ari tagad ſchkirotees winsch tika atkal us to fahrdinats, bet winsch pahrspehja tahdas fabribas un fazija: „Ar bagatibu ir rets kahds ſirds-meeri un ihstu laimi panahzis. Es gribu sawu maiſi ar strahdaschanu nopolniht.“

Pehz ilgas zeloschanas winsch ar sawu seewu nonahja Anglijā. Wina wezaki bija wehl dñshwi un apkampa sawu dehlu, kuru wini bija jau ſen par miruschu apraudajuschi. Aci Balto Rosi wini usnehma ar miblestibū.

Kahduš gadus wehlaki ari Jaks Dunders pabrnahja tehvijā un ſtahſtija, ka peemineta Indianeefchi ſlaka eſot tagad gluschi prahrtigi ſemkovi palikuschi un ka wini buhdas eſot tagad par brangu ſahdschu pahrwehrſtas, ap kuru brangi labibas-lauki ſakojot. Ar zitahm fawas tautas ſlakahm wini dñshwojot pilnā meerā un weenprahribā.

Rahditajs,

rahdas grahmatas **H. Allunans** apgahdajis un
kuras dabujamas wina grahmatu-bodē, Jelgawā,
Ratolu eelā Nr. 8 un zitās grahmatu-bodes.

Bagata bruhte. Original joku-luga ar kuplejahm un
notehm weenā zehleenā no Adolfa Allunana. 20 kap.

Baltā Nose un abi Eiropeeschi. Stahsts is Amerikas
mescheem, ko latwiski tulkojis Lappas Mahrtiash.

10 kap.

Blehdiba greeesch few asas rihtstes. Kriminala stahsts.
Latwiski no Lappas Mahrtina.

25 kap.

Diseesminas no Jura Allunana. Pirmā dala. 20 kap.
Otrā dala. 30 kap.

Izigs Moses. Original joku-luga ar kuplejahm un
notehm weenā zehleenā no Adolfa Allunana. 25 kap.

Kreewu walodas abeze. 10 kap.

Kursemes laudis un widi. Jelgawas wirspilōneeziba
vēbz Alsons son Heylinga barona funga sunahm farak-
stijis **H. Allunans**. 25 kap.

Vascha Audzinats. Original joku-spehle weenā zehleenā
no Adolfa Allunana. 10 kap.

Rewidents. Komedijs pēzīds zehleendīs. Is Kreewu
walodas latwiski pahrzehlis **H. Allunans**. 40 kap.

Skola un teaters. Stahsts, ko latwiski tulkojis Lappas
Mahrtiash. 20 kap.

Sehta, daba, pasaule. No Jura Allunana.
Otrā grahmata 30 kap.
Tresčā grahmata 20 kap.

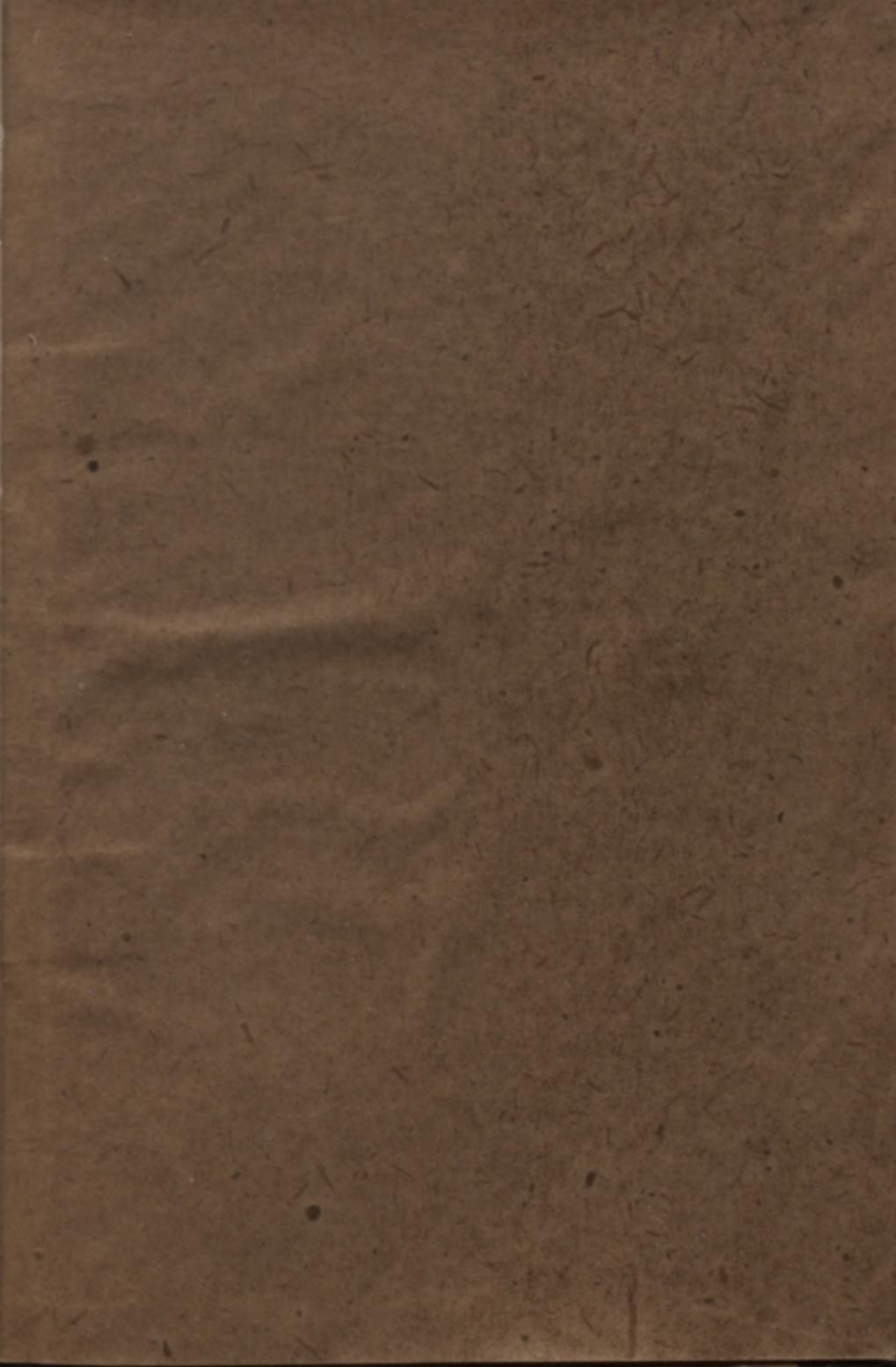
Tautas faimneeziba. Sarakstiita no Jura Allunana.
20 kap.

Atkalpahrdeweji dabu wiſas ſchibſ grahmatas
25 prozentēs lehtaki.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309045479